

تحلیلی بر روند مدیریت مشارکتی در سیاستگذاری عرصه‌های منابع طبیعی با تمرکز بر استان گلستان

محمد رضا شهرکی^۱، سید محسن حسینی^۲ و علی مستوری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان (m.rshahraki@yahoo.com)

۲- کارشناس ارشد آسیب‌شناسی جنگل مؤسسه آموزش عالی بهاران گرگان

۳- دانشجوی دکتری مدیریت جنگل دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان

چکیده

امروزه نقش و اهمیت منابع طبیعی تجدیدشونده بر کسی پوشیده نیست. به طوری که در طول انقلاب اسلامی ایران و پس از ملی شدن عرصه‌های طبیعی، پیشرفت‌های زیادی در راستای حفاظت، احیاء و توسعه منابع طبیعی انجام شده است، اما همچنان تا افق خود فاصله دارد و از همین رو نیازمند فعالیت حداکثری در برنامه‌ها و سیاست‌های آینده است. از طرفی، با توجه به وسعت زیاد عرصه‌های طبیعی و کمبود نیروی انسانی و جایگاه اهمیت حفاظت، احیاء و اصلاح آن، امروزه مدیریت مشارکتی مبتنی بر تلاش‌های مردمی به عنوان کارآمدترین شیوه برای مدیریت جنگل‌ها و مراتع و به طور کلی حوزه‌های آبخیز در نظر گرفته می‌شود. لذا، ادامه روند مشارکت عمومی مردم از شهر تا روستا در سیاستگذاری‌های آینده سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور از ضروریات است. به بیان دیگر، به کارگیری و جذب اقشار مختلف جامعه در قالب همیاران طبیعت در هر جا، مکان و مسئولیت، باید نسبت به گذشته بهتر، جدی‌تر و هوشمندانه‌تر باشد تا بتوان با خیال آسوده‌ترین میراث گران‌بها را به آیندگان سپرد. بنابراین راه برای مسئولین و دستگاه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط معلوم است؛ اما چگونگی عمل به آن می‌تواند مسیر موفقیت در طرح‌های و پروژه‌ها منابع طبیعی را در راستای توسعه روستاها تغییر دهد. در همین راستا، تحقیق حاضر ضمن بیان اهمیت حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی، به نقش و جایگاه مشارکت مردمی در طرح‌ها و پروژه‌های منابع طبیعی اشاره کرده و نمونه‌ای از این فعالیت‌ها را با تمرکز بر استان گلستان تشریح نموده است. واژه‌های کلیدی: جنگل، مرتع، حفاظت، مدیریت، مشارکت